

*Les campanes
d'Estivella*

La "Mitjana"

Està datada l'any 1764. Porta la inscripció de *Sta Maria y Sta. Barbara orate pronobis año 1764* . No consta el seu bateig en l'església d'Estivella. El seu pes és de 408 Kg. Presenta entre la seua epigrafia una inscripció amb el seu nom i any. Al bell mig hi ha una garlanda decorada de la qual naix una altra més curta i en la seua part superior hi ha una sargantana. A més en presenta a la part central una creu amb dos sargantanes a la part inferior, una a cada costat. Està ubicada en la cara oest i recau a la plaça de la Constitució.

La "Grossa"

Està datada l'any 1821. Porta les inscripcions *la Santa Cruz y la Purissima Concepcion. Año 1821*. Va estar batejada el 30 de juny de 1821. Els seus autors foren els mestres campaners Vicente Cases i el seu nebot Josef Soler i Cases. El cost d'esta campana i de la "Xicoteta" va ser de 40 lliures més 20 per a aliments. Els padrins van ser el capità retirat Francisco Lluesma, qui exercia de Cap de Contraregistre en la població, i la seua muller Vicenta Cabañés, tots dos de València. El seu pes és 729 kg. Presenta entre la seua epigrafia la inscripció del seu nom en una línia i en un altra el seu any. Està ubicada en la part nord que recau a la plaça de la Creu.

La "Xicoteta"

Està datada en l'any 1821. Porta les inscripcions *San Joseph y San Blas año 1821*. Va estar batejada el 30 de juny de 1821 amb els noms de Sants Joans i Sant Blai. Els seus autors foren els mestres campaners Vicente Cases i el seu nebot Josef Soler i Cases. Els padrins van ser el capità retirat Francisco Lluesma, qui exercia de Cap de Contraregistre en la població, i la seua muller Vicenta Cabañés, tots dos de València. El seu pes és 166 kg. Presenta entre la seua epigrafia la inscripció amb el seu nom en una línia i en l'altra la de l'any. A més presenta en la part central una creu. Està ubicada en la part sud.

La del "Corn"

Està datada en l'any 1851. Porta les inscripcions *Dedicada a los Santos Martires de la Piedra Año 1851*. Va estar batejada el 24 d'octubre de 1851 amb els noms de Sants de la Pedra i Sant Josep. El seu autor va ser el mestre campaner Manuel Canovas i la va fer en 9 dies a l'hort de la Duquesa d'Almodòvar. El seu cost va ser de 40 lliures. El seu pes és 395 kg. Presenta entre la seua epigrafia la inscripció del seu nom i any en dos línies. A més en presenta en la part central una garlanda decorada, i una creu amb dos relleus dedicats als sants de la Pedra i sant Josep, i dos sargantes, una a cada costat. Està ubicada en la part est que recau a la casa Abadia i a l'horta.

Al voltant del primer terç del segle XVIII es va acabar el campanar de l'església dels Sants Joans d'Estivella, atribuït al cercle de l'arquitecte José Mínguez. Des d'aquell moment encapçalava el cel d'Estivella un destacat element arquitectònic cobert d'arabescs i grisalles de figuracions geomètriques deixades caure d'una forma estèticament bella damunt el blanc de la calc. El temps les va enfosquir però l'any 2001 tornaren a recuperar tot el seu esplendor. Allí també va deixar la seua empremta un destacat i complet rellotge de sol de 1739, restaurat també el 2001.

Però aquella esvelta estructura, una vegada enllestida, necessitava de noves veus que superaren les antigues campanes i l'ompliren d'un dolç i profund so que arribara a tota la població. Així un nou joc de campanes es va anar consolidant al llarg dels anys. Primerament foren les campanes "Mitjana" i el "Cimbalet" datades al 1764 i de les quals no es conserva cap acta de benedicció. Després al 1821, en ple procés de consolidació de la festa de la Creu i de Sant Josep, es van beneir les campanes la "Grossa" i la "Xicoteta", la primera per a avisar al culte i la segona per a voltejar els dies de festa i marcar les hores. Finalment l'any 1851, per a recordar les tandes del reg als llauradors, es va beneir la del "Torn".

Des de mitjans del segle XIX eixe joc original de campanes s'ha mantingut ferm al pas del temps i de les calamitats de la història. Ara la seua existència a principis del segle XXI suposa el record més viu, vigent i sonor del nostre passat. Eixa és la raó per la qual van ser objecte d'actuació l'any 1999, amb ocasió la reforma integral de tot el temple i posteriorment del campanar. Però no va ser prou amb la recuperació dels seus elements tradicionals i calia restaurar-les i fins i tot soldar-ne una d'elles, ja que hi havia perill de perdre-les per culpa del desgastament i deteriorament als quals havien arribat després de tants anys.

Eixe motiu explica la recent actuació de 2011 amb la intenció que estes continuen parlant i escampant la seua música. Ara la melodia dels tocs que ja feien els avantpassats sonen amb més força. L'església dels Sants Joans, amb la col·laboració de la Fundació Pere Compte, ho han fet possible. La lluentor original de les campanes i el so més tradicional tornen a ser present a este esvelt campanar. Unes campanes belles i úniques han superat les inclemències del pas del temps. La seua existència i sobretot la seua recent restauració demanen que es valoren, que es coneguen més i millor, perquè elles són

Les campanes d'Estivella

**ASSOCIACIÓ CULTURAL ARRELS
ESTIVELLA**